SWEDISH ENVIRONMENTAL PROTECTION AGENCY

Kristin Sinclair
Tel: 010-698 15 06
Kristin.sinclair
@naturvardsverket.se

BESLUT
2025-11-06

Ärendenr:
NV- 25-044718

Braathens Regional Airways AB
Elias Eineljung
Elis.Eineljung@flygbra.se

Beslut om sanktionsavgift enligt 10 kap. 5 § förordningen om vissa utsläpp av växthusgaser

Naturvårdsverket beslutar att Braathens Regional Airways AB (org. nr. 556228-6368) ska betala en sanktionsavgift på 83 135 768 kronor till svenska staten, eftersom inte tillräckligt många utsläppsrätter överlämnats inom föreskriven tid, för utsläpp under år 2024.

Beslutet fattas med stöd av 10 kap. 5 § förordningen (2020:1180) om vissa utsläpp av växthusgaser.

Avgiften ska betalas inom 30 dagar efter att beslutet vunnit laga kraft.

Skäl

Bakgrund

Braathens Regional Airways AB (Bolaget) bedriver flygverksamhet och har en övervakningsplan för verksamheten enligt förordning (EU) 2018/2066. Bolaget anmälde ändringar i övervakningsplanen i april 2025 i enlighet med artikel 15.1 förordning (EU) 2018/2066 till Naturvårdsverket. Den nu gällande övervakningsplanen godkändes av Naturvårdsverket den 19 maj 2025 (ärendenummer NV-25-025290).

Bolaget inkom den 12 september 2025 med en begäran om anstånd med att överlämna utsläppsrätter. Bolaget uppgav sedan att de inte ville ha något beslut med anledning av deras anståndsbegäran.

Naturvårdsverket fick uppgifter ur unionsregistret om Bolaget från Statens energimyndighet den 1 oktober 2025. Utdraget visar att Bolaget rapporterade utsläpp på 58 065 ton utsläpp och har överlämnat 0 utsläppsenheter för

utsläppsåret 2024. Det återstår därmed 58 065 utsläppsrätter för fullgörande. Kontot har en behållning på 47 schweiziska utsläppsenheter (CHUA).

Bolaget har inkommit med ett yttrande den 29 oktober 2025. Bolaget gör gällande att det i detta fall har förelegat en force majeuresituation som inneburit att utsläppsrätterna inte kunnat överlämnas och att detta utgör skäl för att efterge eller jämka en eventuell sanktionsavgift. Bolaget begär således att en eventuell sanktionsavgift ska efterges eller jämkas till noll eller annat belopp som är skäligt.

De omständigheter som enligt Bolagets mening utgör force majeure är att Bolaget hade akuta likviditetsproblem, som huvudsakligen uppkommit till följd av oförutsebara omständigheter utanför Bolagets kontroll. Det gjorde att Bolaget inte hade möjlighet att förvärva och överlämna erforderligt antal utsläppsrätter inom den föreskrivna tidsfristen, utan att riskera att bli insolvent. Bolaget har vidtagit ett antal åtgärder för att försöka stärka Bolagets likviditet. Ett eventuellt fallissemang för Bolaget skulle medföra värdeförstöring och en väsentligt negativ påverkan för svenska flygtransporter och för samhället, liksom förlust av ett stort antal arbetstillfällen.

De akuta likviditetsproblemen blev så omfattande att de ledde till att Bolaget ansökte om företagsrekonstruktion, vilket beviljades av Solna tingsrätt genom beslut den 3 oktober 2025. Tingsrätten konstaterar i sitt beslut att det kan antas att Bolaget inte kan betala sina förfallna skulder. Det kan också noteras att akuta likviditetsproblem har förelegat inte endast for Bolaget utan även på koncernnivå, vilket lett till att samtliga koncernbolag under oktober månad antingen har försatts i konkurs eller blivit föremål för företagsrekonstruktion.

Rättslig reglering

Enligt 16 § p. 3 lagen om vissa utsläpp av växthusgaser ska verksamhetsutövaren överlämna det antal utsläppsrätter som motsvarar de sammanlagda utsläppen av växthusgaser från en sådan flygverksamhet som avses i 4 § 1 och som ska omfattas av en övervakningsplan.

Med flygverksamhet avses enligt 4 § 1 lagen om vissa utsläpp av växthusgaser en eller flera flygningar med luftfartyg som ger upphov till utsläpp av växthusgaser och som avgår från eller ankommer till en flygplats inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller i ett sådant annat tredjeland med vilket Europeiska unionen har ett avtal om ömsesidigt erkännande av utsläppsrätter enligt artikel 25 i utsläppshandelsdirektivet.

Enligt 4 kap. 3 § förordningen om vissa utsläpp av växthusgaser ska en flygverksamhet som släpper ut koldioxid omfattas av en övervakningsplan.

Enligt 4 kap. 2 § förordningen om vissa utsläpp av växthusgaser ska verksamhetsutövaren se till att utsläpp av koldioxid från EES-flygningar täcks av utsläppsrätter senast vid den redovisningstidpunkt som anges i 9 kap. 5 §. Enligt 9 kap. 5 § ska utsläppsrätter i fråga om flygverksamheter överlämnas senast den 30 september, även om den dagen infaller på en lördag eller söndag, och avse utsläppen under det närmast föregående kalenderåret.

Enligt 10 kap. 5 förordning om vissa utsläpp av växthusgaser ska en verksamhetsutövare som inte har överlämnat tillräckligt många utsläppsrätter enligt 16 § lagen om vissa utsläpp av växthusgaser betala en sanktionsavgift i förhållande till de utsläpp som utsläppsrätter inte har överlämnats för.

Avgiften ska enligt samma bestämmelse uppgå till ett belopp som den 1 oktober i fråga om anläggningar, flygverksamheter eller sjötransportverksamheter, eller den 1 juni i fråga om bränsleverksamheter, det år då utsläppsrätterna skulle ha överlämnats motsvarar 100 euro per ton koldioxidekvivalenter. Om en omräkning med hänsyn till förändringen i det allmänna prisläget sedan 2013 ger ett högre belopp än 100 euro, ska avgiften i stället uppgå till det högre beloppet. Förändringen i det allmänna prisläget ska beräknas enligt det europeiska konsumentprisindex som Europeiska kommissionen årligen tillkännager.

Naturvårdsverkets bedömning

Utsläppen av växthusgaser från Bolagets flygverksamhet under 2024 uppgick enligt inlämnad utsläppsrapport till 58 065 ton. Det har framkommit att Bolaget inte har överlämnat några utsläppsrätter den 30 september 2025.

Eftersom Bolaget inte har överlämnat tillräckligt många utsläppsrätter ska en sanktionsavgift utgå i förhållande till de utsläpp som utsläppsrätter inte har överlämnats för, i enlighet med 10 kap. 5 § förordningen om vissa utsläpp av växthusgaser.

Bolaget har anfört att utsläppsrätter inte kunde överlämnas i tid till följd av force majeure. Det bolaget har anfört utgör grunden för force majeure är i huvudsak akuta likviditetsproblem som lett till företagsrekonstruktion.

Bestämmelsen om att ta ut sanktionsavgift om inte tillräckligt många utsläppsrätter överlämnats är obligatorisk och det finns inte någon möjlighet enligt lagen eller förordningen om vissa utsläpp av växthusgaser för Naturvårdsverket att underlåta att ta ut en sanktionsavgift. Det finns inte heller något utrymme för Naturvårdsverket att medge undantag från skyldigheten i 9 kap. 5 § förordningen om vissa utsläpp av växthusgaser att överlämna utsläppsrätter senast den 30 september. Bestämmelsen om skyldighet att överlämna utsläppsrätter senast den 30 september genomför art. 12.3 Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG av den 13 oktober 2003 och uttagande av sanktionsavgift genomför art. 16.3 samma direktiv. Inte heller i direktivet finns något utrymme för eftergift. Några möjligheter till jämkning av avgiften finns inte heller, varken i lagen eller förordningen om vissa utsläpp av växthusgaser eller i direktiv 2003/87.

I enlighet med EU-rättslig praxis ska emellertid sanktionsavgift inte tas ut om underlåtenheten beror på att det förelegat en force majeuresituation, se EU-domstolens dom 17 oktober 2013 i mål nr C-203/12. EU-domstolen har i nämnda mål pekat på att skyldigheten att överlämna utsläppsrätter ett visst datum är särskilt strikt, vilket framgår av själva lydelsen i direktiv 2003/87 och det är den enda skyldigheten som är förenad med en bestämd sanktion i direktiv 2003/87. För att det ska vara fråga om en force majeuresituation krävs enligt

EU-domstolen att verksamhetsutövaren drabbats av onormala och oförutsebara omständigheter som legat utanför verksamhetsutövarens kontroll. Det ska vara fråga om yttre omständigheter som får sådana oundvikliga konsekvenser att det blir objektivt omöjligt att överlämna utsläppsrätterna i rätt tid. Vidare ska verksamhetsutövaren ha iakttagit all vederbörlig omsorg för att rätta sig efter de angivna tidsfristerna.

Naturvårdsverket bedömer inte att det har framkommit att bolaget drabbats av sådana onormala och oförutsebara omständigheter som legat utanför verksamhetsutövarens kontroll, på sådant sätt att det har förelegat force majeure. Det har inte heller framkommit att Bolaget har iakttagit all vederbörlig omsorg för att kunna överlämna utsläppsrätterna i rätt tid. Det finns därför inte skäl för att underlåta att ta ut sanktionsavgiften. Bolaget ska därmed betala en sanktionsavgift enligt 10 kap. 5 § förordningen om vissa utsläpp av växthusgaser.

Hur avgiften ska beräknas framgår av 10 kap. 5 § andra stycket förordningen om vissa utsläpp av växthusgaser. Avgiften ska enligt bestämmelsen uppgå till ett belopp som den 1 oktober det år då utsläppsrätterna skulle ha överlämnats motsvarar 100 euro per ton koldioxidekvivalenter. Om en omräkning med hänsyn till förändringen i det allmänna prisläget sedan 2013 ger ett högre belopp än 100 euro, ska avgiften i stället uppgå till det högre beloppet.

Utsläppsrätterna skulle ha överlämnats den 30 september 2025. Det europeiska konsumentprisindexet var 99,80 i september 2013 och 129,43 i september 2025 enligt Europeiska centralbanken (ECB). Det innebär att sanktionsavgiften efter omräkning med hänsyn till det allmänna prisläget sedan 2013 blir 129,69 euro per ton.

Uträkning: 100*129,43/99,80=129,69
(Ursprunglig sanktionsavgift*indextal 2025/indextal 2013=ny sanktionsavgift)

Bolaget skulle ha överlämnat 58 065 utsläppsrätter för utsläppsår 2024. Sanktionsavgiften uppgår till 129,69 euro per ton koldioxidekvivalenter. Det innebär att sanktionsavgiften i det här fallet blir 7 530 414 euro.
Uträkning: (58 065)*(129,69)=7 530 414
(Antal utsläppsrätter*sanktionsavgift per ton=sanktionsavgift i euro)

Växelkursen SEK per EUR var 11,04 den 1 oktober 2025 enligt ECB. Det innebär att sanktionsavgiften i kronor blir 83 135 768.
Uträkning: 7 530 414*11,04=83 135 768 kronor
(Sanktionsavgift i euro*växelkurs SEK/EUR=sanktionsavgift i kronor)

Därmed blir den slutliga avgiften som ska betalas av Bolaget 83 135 768 kronor.

Information

Avgiften ska, i enlighet med 10 kap. 8 § förordningen om vissa utsläpp av växthusgaser, betalas inom 30 dagar efter att beslutet vunnit laga kraft. Mer utförlig betalningsinformation kommer att skickas i ett separat brev.

Naturvårdsverket upplyser om att det följer av 10 kap. 6 § förordningen om vissa utsläpp av växthusgaser att betalning av den beslutade sanktionsavgiften inte befriar från skyldigheten att överlämna utsläppsrätter.

Beslutet har fattats av avdelningschef Stefan Nyström efter föredragning av enhetschef Sara Pettersson.

Vid den slutliga handläggningen har i övrigt deltagit handläggare Kristin Sinclair samt miljöjurist Linda Sjöö.

För Naturvårdsverket

Stefan Nyström

Kristin Sinclair

Detta beslut har fattats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Bilagor

1. Upplysning om hur man överklagar.

Upplysning om hur man överklagar

Var ska beslutet överklagas?
Naturvårdsverkets beslut kan överklagas hos mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt.

Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till Naturvårdsverket.
Adressen framgår av beslutet. Har överklagandet kommit in i rätt tid överlämnar Naturvårdsverket överklagandet och handlingarna till mark- och miljödomstolen.

När ska beslutet senast överklagas?
Överklagandet ska ha kommit in till Naturvårdsverket inom tre veckor från den dag Ni fick del av beslutet.

Vad ska överklagandet innehålla?
Överklagandet ska vara skriftligt.

I skrivelsen ska Ni ange:

- Ert namn, adress, personnummer/organisationsnummer, telefonnummer och e-postadress,
- vilket beslut som Ni överklagar t.ex. genom att ange beslutsdatum och ärendenummer,
- hur Ni anser att Naturvårdsverkets beslut ska ändras och varför det ska ändras samt
- om det finns motparter i ärendet bör Ni ange deras namn, adress och telefonnummer.